

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 173

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

51e jaargang

8 juli 2008

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	II <i>Mededelingen</i>	
	MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE	
	Commissie	
2008/C 173/01	Besluit om geen bezwaar aan te tekenen tegen een aangemelde concentratie (Zaak COMP/M.5091 — Tech Data/Scribona) ⁽¹⁾	1
	IV <i>Informatie</i>	
	INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE	
	Commissie	
2008/C 173/02	Wisselkoersen van de euro	2
2008/C 173/03	Mededeling van de Commissie betreffende de verlenging van de kaderregeling inzake staatssteun aan de scheepsbouw ⁽¹⁾	3
	INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE LIDSTATEN	
2008/C 173/04	Door de lidstaten verstrekte beknopte informatie inzake staatssteun die wordt toegekend overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1857/2006 van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen die landbouwproducten produceren, verwerken en afzetten, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 70/2001	4

NL

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
2008/C 173/05	Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 68/2001 van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op opleidingssteun ⁽¹⁾	6
2008/C 173/06	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 87/404/EEG van de Raad betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake drukvaten van eenvoudige vorm ⁽¹⁾	7

V *Bekendmakingen*

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK
MEDEDINGINGSBELEID

Commissie

2008/C 173/07	Staatssteun — Slowaakse Republiek — Steunmaatregel C 12/08 (ex NN 74/07) — Beweerdelijk onrechtmatige steun: Overeenkomst tussen de luchthaven van Bratislava en Ryanair — Uitnodiging, overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag, om opmerkingen te maken ⁽¹⁾	9
2008/C 173/08	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.5246 — Goldman Sachs/Leg en Westphalian Companies) — Zaak die in aanmerking komt voor de vereenvoudigde procedure ⁽¹⁾	20

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

II

*(Mededelingen)*MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE
UNIE

COMMISSIE

Besluit om geen bezwaar aan te tekenen tegen een aangemelde concentratie**(Zaak COMP/M.5091 — Tech Data/Scribona)****(Voor de EER relevante tekst)**

(2008/C 173/01)

Op 28 april 2008 heeft de Commissie besloten geen bezwaar aan te tekenen tegen bovenvermelde aangemelde concentratie en deze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is slechts beschikbaar in het Engels en zal openbaar worden gemaakt na verwijdering van eventuele bedrijfsgeheimen. De tekst is beschikbaar:

- op de website „concurrentie” van de Europese Commissie (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Deze website biedt verschillende mogelijkheden om individuele concentratiebeschikkingen op te zoeken, onder meer op bedrijfsnaam, nummer van de zaak, datum en sector;
  - in elektronische vorm op de EUR-Lex website onder documentnummer 32008M5091. EUR-Lex is het geïnformatiseerde documentatiesysteem voor de communautaire wetgeving (<http://eur-lex.europa.eu>).
-

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN EN
ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾

7 juli 2008

(2008/C 173/02)

1 euro =

Munteenheid		Koers	Munteenheid		Koers
USD	US-dollar	1,5651	TRY	Turkse lira	1,9224
JPY	Japanse yen	168,47	AUD	Australische dollar	1,6363
DKK	Deense kroon	7,4572	CAD	Canadese dollar	1,5988
GBP	Pond sterling	0,79630	HKD	Hongkongse dollar	12,2087
SEK	Zweedse kroon	9,4065	NZD	Nieuw-Zeelandse dollar	2,0781
CHF	Zwitserse frank	1,6149	SGD	Singaporese dollar	2,1351
ISK	IJslandse kroon	120,46	KRW	Zuid-Koreaanse won	1 629,66
NOK	Noorse kroon	7,9855	ZAR	Zuid-Afrikaanse rand	12,1202
BGN	Bulgaarse lev	1,9558	CNY	Chinese yuan renminbi	10,7507
CZK	Tsjechische koruna	23,550	HRK	Kroatische kuna	7,2420
EEK	Estlandse kroon	15,6466	IDR	Indonesische roepia	14 415,35
HUF	Hongaarse forint	232,92	MYR	Maleisische ringgit	5,1108
LTL	Litouwse litas	3,4528	PHP	Filipijnse peso	71,369
LVL	Letlandse lat	0,7039	RUB	Russische roebel	36,8463
PLN	Poolse zloty	3,3110	THB	Thaise baht	52,658
RON	Roemeense leu	3,6026	BRL	Braziliaanse real	2,5168
SKK	Slowaakse koruna	30,245	MXN	Mexicaanse peso	16,1565

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekosten.

Mededeling van de Commissie betreffende de verlenging van de kaderregeling inzake staatssteun aan de scheepsbouw

(Voor de EER relevante tekst)

(2008/C 173/03)

De kaderregeling inzake staatssteun aan de scheepsbouw ⁽¹⁾ (hierna „kaderregeling” genoemd) geldt tot 31 december 2008.

De Commissie heeft de uitkomsten van de toepassing van de kaderregeling onderzocht. Uit de tot dusver opgedane ervaring blijkt, dat de kaderregeling niet in een groot aantal gevallen is toegepast. Twee van de bepalingen ervan, namelijk die betreffende sluitingssteun en werkgelegenheidssteun, zijn niet toegepast. Andere bepalingen, zoals die betreffende exportkredieten, ontwikkelingshulp en regionale steun, blijken geen bijzondere toepassingsmoeilijkheden te hebben opgeleverd. Bovendien hebben, wat regionale steun betreft, een aantal recente besluiten en beschikkingen van de Commissie verduidelijkt, hoe de betrokken bepalingen door de Commissie worden uitgelegd ⁽²⁾. De kaderregeling bevat ook een bepaling betreffende innovatiesteun voor de scheepsbouwsector, die uniek is.

De Commissie acht het passend, deze sector -specifieke regels inzake staatssteun aan de scheepsbouw te blijven toepassen om meer ervaring op te doen met de toepassing ervan.

De Commissie heeft een publieke raadpleging gehouden over een voorstel om de geldigheidsduur van de kaderregeling met drie jaar te verlengen, tot 31 december 2011. Dit voorstel heeft brede steun gekregen.

Derhalve heeft de Commissie besloten de kaderregeling tot 31 december 2011 te blijven toepassen.

⁽¹⁾ PB C 317 van 30.12.2003, blz. 11. Mededeling gewijzigd bij Mededeling 2006/C 260/03 (PB C 260 van 28.10.2006, blz. 7).

⁽²⁾ Zie Beschikking 2007/402/EG van de Commissie (PB L 151 van 13.6.2007, blz. 33), Beschikking 2007/255/EG van de Commissie (PB L 112 van 30.4.2007, blz. 32), Beschikking 2007/529/EG van de Commissie (PB L 195 van 27.7.2007, blz. 36) en Besluit 2007/C 188/01 van de Commissie (PB C 188 van 11.8.2007, blz. 1).

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE LIDSTATEN

Door de lidstaten verstrekte beknopte informatie inzake staatssteun die wordt toegekend overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1857/2006 van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen die landbouwproducten produceren, verwerken en afzetten, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 70/2001

(2008/C 173/04)

Nummer van de steun: XA 102/07**Lidstaat:** Spanje**Regio:** Navarra**Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt:**

Ayudas a las asociaciones de criadores de ganado de Navarra durante el año 2007

Rechtsgrond:

Orden Foral del Consejero de Agricultura, Ganadería y Alimentación por la que se aprueban las ayudas a las asociaciones de criadores de ganado de Navarra para el año 2007

Voorziene jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun: 600 000 EUR voor het begrotingsjaar 2007**Maximale steunintensiteit:** Max. 100 % van de administratieve uitgaven voor het aanleggen en bijhouden van stamboeken.

Max. 70 % van de uitgaven voor door, of namens, derde partijen uitgevoerde prestatieonderzoeken en tests om de genetische kwaliteit van dieren te bepalen

Datum van tenuitvoerlegging: 1.6.2007**Duur van de regeling of van de individuele steunverlening:** Van 1.6.2007 tot en met 31.12.2013**Doelstelling van de steun:** Compensatie bieden voor de bedrijfskosten van verenigingen van veefokkers in Navarra. Artikel 16 van Verordening (EG) nr. 1857/2006: Steunverlening aan de veehouderijsector. Subsidiabele uitgaven: administratieve en technische uitgaven van de verenigingen met als doel de technische en economische prestaties van de bedrijven die er lid van zijn, te verbeteren**Betrokken economische sector(en):** Sector dierlijke productie en meer in het bijzonder verbetering van het fokken van geselecteerde dieren in Navarra**Naam en adres van de autoriteit die de steun verleent:**Gobierno de Navarra. Departamento de Agricultura, Ganadería y Alimentación
C/Tudela, 20
E-21003 Pamplona**Website:**

www.navarra.es

Andere informatie: —

Pamplona, 24 april 2007

Nummer van de steun: XA 149/07**Lidstaat:** Spanje**Regio:** Navarra**Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt:**

Ayudas a las inversiones en explotaciones agrarias para la compra de maquinaria realizada por entidades en régimen asociativo durante el periodo 2007-2010

Rechtsgrond:

Orden Foral del Consejero de Agricultura, Ganadería y Alimentación por la que se aprueban las normas que regulan la concesión de ayudas a las inversiones en explotaciones agrarias para la compra de maquinaria realizada por entidades en régimen asociativo durante el periodo 2007-2010 y se aprueba la convocatoria de ayudas para el año 2007

Voorziene jaarlijkse uitgaven krachtens de regeling of totaalbedrag van de aan de onderneming verleende individuele steun: 350 000 EUR**Maximale steunintensiteit:** Tot 35 % van de waarde van de investeringen voor de aanschaf van nieuwe machines.

Tot 30 % van de waarde van de investeringen voor de aanschaf van tweedehands goederen

Datum van tenuitvoerlegging: 1.8.2007**Duur van de regeling of van de individuele steunverlening:** Van 1.8.2007 tot en met 31.12.2010**Doelstelling van de steun:**

1. de doeltreffendheid van de landbouwactiviteiten verhogen door het gemeenschappelijk gebruik aan te moedigen van landbouwmachines met een hoge capaciteit;

2. het gebruik bevorderen van machines die mogelijkterwijs zijn uitgerust met modernere motoren die voor grotere energie-efficiëntie zorgen;
3. ervoor zorgen dat betrouwbare, hoogtechnologische machines in de landbouw worden ingezet zodat aan de behoeften van de moderne landbouw wordt tegemoetgekomen;
4. de vorming van coöperaties in de agrovoedingsector ondersteunen. Artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1857/2006: Investerings in landbouwbedrijven. Subsidiabele uitgaven: de uitgaven voor de aankoop van landbouwmachines

Betrokken economische sector(en): Plantaardige productie

Naam en adres van de autoriteit die de steun verleent:

Gobierno de Navarra. Departamento de Agricultura, Ganadería y Alimentación.
C/Tudela, 20
E-21003 Pamplona (Navarra)

Website:

<http://www.cfnavarra.es/agricultura/COYUNTURA/AyudasEstado/pdfs/STNO07041 OF.pdf>

Andere informatie: —

Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 68/2001 van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op opleidingssteun

(Voor de EER relevante tekst)

(2008/C 173/05)

Nummer van de steunmaatregel	XT 44/08
Lidstaat	Duitsland
Regio	—
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Schulungsprogramm des Deutschen Weinfonds/Deutschen Weininstituts
Rechtsgrondslag	Schulungsprogramm des Deutschen Weinfonds/Deutschen Weininstituts auf Grundlage des § 37 Abs. 1 Weingesetz
Type maatregel	Steunregeling
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven: 0,5 mln EUR
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 7, van de verordening
Datum van tenuitvoerlegging	1.4.2008
Looptijd	31.12.2013
Doelstelling	Algemene opleiding. Specifieke opleiding
Economische sectoren	Landbouw, andere diensten
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Deutscher Weinfonds — Anstalt des öffentlichen Rechts/Deutsches Weininstitut GmbH Gutenbergplatz 3-5 D-55116 Mainz

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 87/404/EEG van de Raad betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake drukvaten van eenvoudige vorm

(Voor de EER relevante tekst)

(Bekendmaking van titels en referentienummers van geharmoniseerde normen in het kader van de richtlijn)

(2008/C 173/06)

ENO (*)	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van over- eenstemming ten aanzien van de vervangen norm vervalt (Noot 1)
CEN	EN 286-1:1998 Eenvoudige, niet aan vlambelasting blootgestelde drukvaten voor lucht of stikstof — Deel 1: Drukvaten voor algemene toepassingen	EN 286-1:1991	Datum verstreken (31.8.1998)
	EN 286-1:1998/A1:2002	Noot 3	Datum verstreken (31.1.2003)
	EN 286-1:1998/A2:2005	Noot 3	Datum verstreken (30.4.2006)
	EN 286-1:1998/AC:2002		
CEN	EN 286-2:1992 Eenvoudige, niet aan vlambelasting blootgestelde drukvaten voor lucht of stikstof — Deel 2: Drukvaten voor remlucht- en hulpsystemen voor motorvoertuigen en hun aanhangwagens	—	
	EN 286-2:1992/AC:1992		
CEN	EN 286-3:1994 Eenvoudige, niet aan vlambelasting blootgestelde drukvaten voor lucht of stikstof — Deel 3: Stalen drukvaten voor remluchtsystemen en pneumatische hulpsystemen voor railvoertuigen	—	
CEN	EN 286-4:1994 Eenvoudige, niet aan vlambelasting blootgestelde drukvaten voor lucht of stikstof — Deel 4: Drukvaten van aluminium voor remluchtsystemen en pneumatische hulpsys- temen voor railvoertuigen	—	
CEN	EN 287-1:2004 Het kwalificeren van lassers — Smeltlassen — Deel 1: Staal	—	
	EN 287-1:2004/A2:2006	Noot 3	Datum verstreken (30.9.2006)
	EN 287-1:2004/AC:2004		
CEN	EN 571-1:1997 Niet-destructief onderzoek — Penetrantonderzoek — Deel 1: Algemene beginselen	—	
CEN	EN 583-1:1998 Niet-destructief onderzoek — Ultrasoon onderzoek — Deel 1: Algemene principes	—	
CEN	EN 970:1997 Niet-destructief onderzoek aan gesmeltlaste verbindingen — Visueel onderzoek	—	
CEN	EN 1011-1:1998 Lassen — Aanbevelingen voor het lassen van metalen — Deel 1: Algemene leidraad voor het booglassen	—	

ENO ⁽¹⁾	Referentienummer en titel van de norm (en referentie document)	Referentienummer van de vervangen norm	Datum waarop het vermoeden van over- eenstemming ten aanziens van de vervangen norm verval (Noot 1)
CEN	EN 1290:1998 Niet-destructief onderzoek van lassen — Magnetisch onderzoek van lassen	—	
CEN	EN 1330-3:1997 Niet-destructief onderzoek — Termen en definities — Deel 3: Termen gebruikt bij industriële radiografisch onderzoek	—	
CEN	EN 1714:1997 Niet-destructief onderzoek van lassen — Ultrasoon onderzoek van lasverbindingen	—	
CEN	EN 10207:2005 Staal voor eenvoudige drukvaten — Technische leveringsvoorwaarden voor plaat, band en staven	—	
CEN	EN 12062:1997 Niet-destructief onderzoek van lassen — Algemene regels voor metalen	—	
CEN	EN ISO 15614-1:2004 Beschrijven en goedkeuren van lasmethoden voor metalen — Lasmethodebeproeving — Deel 1: Boog- en autogeënlassen van staal en booglassen van nikkel en nikkellegeringen (ISO 15614-1:2004)	—	
	EN ISO 15614-1:2004/A1:2008	Noot 3	31.8.2008
CEN	EN ISO 15614-2:2005 Beschrijven en goedkeuren van lasmethodes voor metalen — Lasmethodebeproeving — Deel 2: Booglassen van aluminium en zijn legeringen (ISO 15614-2:2005)	—	

(¹) ESO: Europese Normalisatie Organisatie:

— CEN: rue de Stassart 36, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 550 08 11, fax (32-2) 550 08 19 (<http://www.cen.eu>)

— CENELEC: rue de Stassart 35, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 519 68 71, fax (32-2) 519 69 19 (<http://www.cenelec.eu>)

— ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, tel. (33) 492 94 42 00, fax (33) 493 65 47 16 (<http://www.etsi.eu>).

Noot 1 In het algemeen is de datum waarop het vermoeden van overeenstemming ten aanzien van de vervangen norm verval, de door de Europese normalisatie-instituten vastgestelde datum van intrekking, maar gebruikers van de norm worden erop gewezen dat dit in bepaalde uitzonderlijke gevallen anders kan zijn.

Noot 3 In het geval van wijzigingsbladen is de norm waarnaar verwezen wordt EN CCCC:YYYY, de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, en het nieuw genoemde wijzigingsblad. De vervangen norm (kolom 4) bestaat daarom uit EN CCCC:YYYY en de voorafgaande wijzigingsbladen, indien die er zijn, maar zonder het nieuw genoemde wijzigingsblad. Op genoemde datum eindigt het vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen van de richtlijn van de vervangen norm.

WAARSCHUWING:

- iedere informatie betreffende de beschikbaarheid van de normen kan verkregen worden ofwel bij de Europese normalisatie-instellingen ofwel bij de nationale normalisatie-instellingen waarvan de lijst een bijlage is bij de Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ gewijzigd door Richtlijn 98/48/EG ⁽²⁾;
- de publicatie van de referenties in het *Publicatieblad van de Europese Unie* houdt niet in dat de normen beschikbaar zijn in alle talen van de Gemeenschap;
- deze lijst vervangt de vorige lijsten die in het *Publicatieblad van de Europese Unie* gepubliceerd werden. De Commissie zal er zorg voor dragen dat de huidige lijst regelmatig wordt bijgewerkt.

Meer informatie kunt u vinden op Europa:

<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/>

⁽¹⁾ PBL 204 van 21.7.1998, blz. 37.

⁽²⁾ PBL 217 van 5.8.1998, blz. 18.

V

(Bekendmakingen)

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET
GEMEENSCHAPPELIJK MEDEDINGINGSBELEID

COMMISSIE

STAATSSTEUN — SLOWAAKSE REPUBLIEK

Steunmaatregel C 12/08 (ex NN 74/07) — Beweerdelijk onrechtmatige steun: Overeenkomst tussen de luchthaven van Bratislava en Ryanair

Uitnodiging, overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag, om opmerkingen te maken

(Voor de EER relevante tekst)

(2008/C 173/07)

De Commissie heeft de Slowaakse Republiek bij schrijven van 11 maart 2008, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregel ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt, kenbaar maken door deze binnen één maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Energie en vervoer
Directoraat A — Algemene zaken en middelen
Eenheid A2: Interne markt en concurrentie
De Motstraat 28
B-1040 Brussel
Fax (32-2) 296 41 04

Deze opmerkingen zullen ter kennis worden gebracht van de Slowaakse Republiek. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

TEKST VAN DE SAMENVATTING

PROCEDURE

In december 2006 ontving de Commissie een klacht over beweerdelijke onrechtmatige steun van de Slowaakse Republiek aan de Ierse luchtvaartmaatschappij Ryanair.

BESCHRIJVING VAN DE STEUN

Voorwerp van de klacht

Volgens de door de klager meegedeelde en de in de media ⁽¹⁾ gepubliceerde informatie zou de luchthaven van Bratislava

Ryanair op basis van de voormelde overeenkomst een korting op de luchthavengelden hebben toegestaan voor zowel nieuwe als bestaande lijnvluchten. De overeenkomst is gesloten in december 2005 en geldt tot 2016.

De luchthaven van Bratislava is de grootste internationale luchthaven van Slowakije. In 2006 verwerkte ze 1 937 642 passagiers. De luchthaven wordt geëxploiteerd door de aandelenvennootschap Letisko M. R. Štefánika — Airport Bratislava, a.s. (hierna „BTS” of de „luchthaven” genoemd). De aandeelhouders van BTS zijn het Ministerie van Vervoer, Post en Telecommunicatie van de Slowaakse Republiek (34 %) en het Nationaal Eigenheidsfonds van de Slowaakse Republiek (hierna het „Fonds” genoemd) (66 %).

⁽¹⁾ ETREND, 31 maart 2006,
<http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu;>
Pravda.sk

Beweerdelijke korting op de luchthavengelden

Volgens de door de klager meegedeelde en de in de media ⁽²⁾ gepubliceerde informatie biedt de luchthaven Ryanair alle luchthavendiensten aan tegen een gunstige all-inprijs. Naar verluidt omvat de door Ryanair te betalen vergoeding de vliegtuigafhandeling en aanverwante diensten, passagiersdiensten, platformdiensten, controle van de belading, communicatie- en vluchtoperaties, ondersteunende diensten en de terminal- en infrastructuurdiensten.

De heffing zou afhankelijk zijn van het feit of een maatschappij een nieuwe geregelde bestemming dan wel een bestaande bestemming aandoet. Uit de informatie waarover de Commissie beschikt, blijkt dat „een nieuwe geregelde bestemming” in de overeenkomst gedefinieerd wordt aan de hand van de bediende luchthaven en niet de stad. Gedurende het eerste jaar van de overeenkomst zou aan Ryanair ten opzichte van de in de luchtvaartgids vastgestelde heffingen een korting zijn toegestaan tot:

- [...] EUR per vlucht (een korting van 48 %) voor nieuwe geregelde bestemmingen; en
- [...] EUR per vlucht (een korting van 31 %) voor bestaande bestemmingen.

In deze korting wordt geen rekening gehouden met parkeergelden die reeds zijn verrekend in de overeengekomen heffing. Wanneer in de toekomst nog nieuwe heffingen worden ingevoerd, die Ryanair niet zou hoeven te betalen, kan het verschil tussen het AIP-tarief en het gunsttarief nog toenemen.

Opmerkingen van de Slowaakse autoriteiten

De Slowaakse autoriteiten bevestigen het bestaan van een overeenkomst tussen de luchthaven en Ryanair. Zij weigeren de inhoud van die overeenkomst echter mee te delen aan de Commissie. De Slowaakse autoriteiten voeren aan dat BTS, de luchthavenexploitant, handelt zoals elke andere onderneming op de markt: op basis van onderhandelingen stelt hij voor elke individuele luchtvaartmaatschappij heffingen vast voor de diensten op de luchthaven en sluit hij hierover, overeenkomstig zijn commercieel beleid, een overeenkomst tussen de partijen. Het ministerie is van mening dat de overeenkomst geen effecten heeft op de activiteiten van andere maatschappijen op de luchthaven van Bratislava.

De Slowaakse autoriteiten argumenteren dat de door de Slowaakse Luchtverkeersdiensten gepubliceerde AIP in deze context geen algemeen bindende wetgeving vormt. Ten aanzien van BTS vormt het AIP slechts een niet-bindende aanbeveling.

BEOORDELING VAN DE MAATREGEL*Staatsmiddelen*

De Commissie constateert dat:

- het Fonds, de meerderheidsaandeelhouder van BTS, is opgericht bij wet van de Nationale Raad van de Slowaakse Republiek. De Nationale Raad van de Slowaakse Republiek keurt de begroting van het Fonds goed. De voorzitter, de vicevoorzitter en diverse andere leden van het presidium (het belangrijkste orgaan van het Fonds) worden benoemd door

⁽²⁾ <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu>

de Raad van de Slowaakse Republiek, op voordracht van de Regering van de Slowaakse Republiek of het Comité van de Nationale Raad van de Slowaakse Republiek. De leden van de Raad van toezicht van het Fonds worden eveneens aangesteld door de Nationale Raad van de Slowaakse Republiek ⁽³⁾;

- in de statuten van het Fonds is er sprake van „*onderlinge samenwerking tussen het Fonds, het ministerie, de oprichters en de regering met betrekking tot de activiteiten van het Fonds op het gebied van de oprichting van bedrijven in het kader van privatiseringsprocedures alsmede andere activiteiten*” ⁽⁴⁾;
- op 22 oktober 2007 benoemden de aandeelhouders van BTS op voorstel van het ministerie van Vervoer, Post en Telecommunicatie van de Slowaakse Republiek een nieuwe voorzitter van de Raad van bestuur van BTS. In het op de webpagina van de luchthaven verschenen persbericht wordt verklaard dat ⁽⁵⁾: „*De belangrijkste doelstelling van dergelijke veranderingen is de beslissingsmacht van de belangrijkste aandeelhouders uit te breiden (het ministerie van Vervoer, Post en Telecommunicatie van de Slowaakse Republiek en het Nationaal eigendomsfonds van de Slowaakse Republiek) alsmede een scheiding door te voeren tussen de normale exploitatieactiviteiten van de luchthaven en het beheer van ontwikkelingsprocessen.*”;
- de exploitatie van een luchthaven heeft een zeer grote invloed op diverse beleidsdomeinen: het vervoersbeleid, regionale of nationale economische ontwikkeling, stedelijke en nationale ruimtelijke ordening. Publieke autoriteiten blijven meestal niet afzijdig wanneer een luchthavenbeheerder beslissingen neemt die bepalend zijn voor de langetermijnontwikkeling inzake infrastructuur.

In het licht van de voormelde overwegingen kan de Commissie op dit moment niet uitsluiten dat de beslissing over het sluiten van de overeenkomst aan de overheid moet worden toegerekend en met staatsmiddelen wordt gefinancierd.

Selectief economisch voordeel

De Commissie dient te beoordelen of de luchthaven bij de sluiting van de overeenkomst handelde uit winst oogmerk. De Commissie constateert komt tot de volgende vaststellingen:

- de overeenkomst blijkt te zijn gesloten tijdens de procedure voor de privatisering van de luchthaven; beweerdelijk op de laatste dag waarop offertes konden worden ingediend. De geselecteerde kandidaten verklaarden aan de media dat zij niet op de hoogte waren van de overeenkomst ⁽⁶⁾. Bij de voorbereiding van hun bod hebben zij in hun bedrijfsplannen geen rekening gehouden met de uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen. Derhalve kan worden besloten dat indien de voorwaarden van de overeenkomst gunstig waren voor de luchthaven, zij bij de privatisering tot een stijging van de prijs zouden hebben geleid;

⁽³⁾ <http://www.natfund.gov.sk/english/index.html>

⁽⁴⁾ Wet 92/1991, alinea 27, lid 4.

⁽⁵⁾ <http://www.airportbratislava.sk/63/44.html>

⁽⁶⁾ <http://www.airportbratislava.sk/files/docs/V5%20BTS%202006.pdf>

- voorts blijkt de kortingsregeling niet afhankelijk van de gerealiseerde stijging van het aantal passagiers;
- bovendien wordt in het jaarverslag van de luchthaven voor 2006, dat op de website is gepubliceerd, gesteld dat: „de directie van de onderneming voor de sluiting van het contract voor de aandelenverkoop niet heeft getracht oplossingen te vinden voor de ernstige gevolgen van een aantal contracten die met luchtvaartmaatschappijen zijn gesloten (met SkyEurope) en bovendien nieuwe overeenkomsten heeft gesloten (met Ryanair) zonder analyse van de voorgestelde diensten, noch een analyse daarvan vanuit concurrentieoogpunt”⁽⁷⁾;
- daarenboven meldden de Slowaakse media dat Ryanair bijzonder afwijzend stond tegenover een privatisering van de luchthaven⁽⁸⁾. Bepaalde media zagen een verband tussen de negatieve houding van Ryanair tegenover de privatisering en haar overeenkomst met de luchthaven. Dit lijkt erop te wijzen dat de overeenkomst enkel kon worden gesloten met een luchthaven die in handen is van de overheid en niet mogelijk zou zijn geweest wanneer de luchthaven reeds was geprivatiseerd.

De Commissie betwijfelt derhalve of BTS uitsluitend handelde uit winst oogmerk. Er kan niet worden uitgesloten dat de sluiting van de overeenkomst Ryanair een voordeel heeft opgeleverd dat de onderneming in een normale marktsituatie niet zou genieten.

Invloed op het handelsverkeer en de concurrentie tussen de lidstaten

De markt voor luchthavendiensten is reeds geliberaliseerd en de betrokken maatregel kan het handelsverkeer en de concurrentie tussen de lidstaten beïnvloeden.

Conclusie

In het licht van het voorgaande en aangezien de Slowaakse autoriteiten de Commissie geen informatie hebben verschaft over de voorwaarden van de overeenkomst, noch over de omstandigheden waarin ze is gesloten, is de Commissie op basis van de informatie waarover zij beschikt de mening toegedaan dat de aan Ryanair toegestane kortingen op de luchthavengelden, die zij in normale marktomstandigheden niet zou hebben gekregen, als staatssteun moeten worden beschouwd.

Tenzij de Slowaakse autoriteiten een economische onderbouwing kunnen geven voor de overeenkomst of andere informatie verstrekken waaruit blijkt dat er geen sprake is van staatssteun aan Ryanair, dient de Commissie derhalve te onderzoeken of de maatregel verenigbaar is met de interne markt.

VERENIGBAARHEID VAN DE STEUN MET DE INTERNE MARKT

De Commissie is van oordeel dat de rechtsgrond om te beoordelen of de maatregel verenigbaar is, wordt gevormd door artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag en de mededeling

⁽⁷⁾ <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu>
⁽⁸⁾ http://www.tvojepeniaze.sk/urad-neodsuhlasi-predaj-letisk-dmm-/sk_pludia.asp?c=A060813_194625_sk_pludia_p04

van de Commissie inzake aanloopsteun van de overheid voor luchtvaartmaatschappijen met een regionale luchthaven als thuishaven (hierna „de richtsnoeren van 2005” genoemd)⁽⁹⁾. In de richtsnoeren van 2005 worden een aantal voorwaarden opgesomd (in punt 79) waaraan dergelijke aanloopsteun dient te voldoen om verenigbaar te zijn met de gemeenschappelijke markt. In dit geval betwijfelt de Commissie of dat het geval is, met name omdat ze met betrekking tot de volgende punten geen informatie heeft gekregen over de voorwaarden van de overeenkomst:

- de korting op de luchthavengelden zou van toepassing zijn op vluchten naar nieuwe luchthavens in plaats van nieuwe bestemmingen. De Slowaakse autoriteiten wordt verzocht informatie te verstrekken over de routes die als „nieuwe bestemmingen” worden beschouwd. Voorts dienen zij een lijst mee te delen van de routes die door andere maatschappijen van en naar Bratislava worden aangeboden;
- de kortingen die Ryanair geniet voor bestaande bestemmingen blijken te gelden voor een periode van tien jaar, de looptijd van de overeenkomst. Voor nieuwe geregelde bestemmingen nemen de luchthavengelden elk jaar toe tot ze na zes jaar het niveau bereiken van de luchthavengelden voor bestaande bestemmingen. De Slowaakse autoriteiten hebben geen informatie meegedeeld over de rendabiliteit van de routes;
- het is niet duidelijk of de vermeende korting op de luchthavengelden bedoeld is om de extra kosten voor de opening van een nieuwe route te compenseren. Bovendien blijken de kortingen ook te gelden voor bestaande bestemmingen;
- de beweerdelijke steun lijkt niet in overeenstemming met de in lid 79, onder f), vastgestelde maximale steunintensiteit en looptijd;
- voorts zouden dezelfde kortingen aan geen enkele andere luchtvaartmaatschappij zijn aangeboden en werden zij niet geïnformeerd over de sluiting van de overeenkomst;
- niettegenstaande de Slowaakse autoriteiten aanvoeren dat de luchthavenexploitant op het moment waarop de overeenkomst werd gesloten handelde als commerciële investeerder, hebben zij aan de Commissie geen ondernemingsplan meegedeeld waarin de levensvatbaarheid van de betrokken routes wordt aangetoond. De Slowaakse autoriteiten hebben evenmin een analyse overgelegd van de effecten van de nieuwe route op bestaande routes;

- de Commissie beschikt niet over bewijzen die aantonen dat de informatie over de vermeende staatssteun voor routes van of naar de luchthaven van Bratislava publiek toegankelijk is. De begunstigde van de steun lijkt te worden geselecteerd zonder enige vorm van open procedure. De Commissie is niet op de hoogte van eventuele boetesystemen.

⁽⁹⁾ PB C 312 van 9.12.2005, blz. 1.

De Commissie betwijfelt derhalve of in dit geval voldaan is aan de in de richtsnoeren van 2005 vastgestelde verenigbaarheidsvoorwaarden.

CONCLUSIE

In het licht van de hiervoor uitgevoerde beoordelingstoets, betwijfelt de Commissie of de staatssteunmaatregelen op grond van artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag als verenigbaar met de interne markt kunnen worden verklaard. De Commissie heeft derhalve besloten overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad de onderzoeksprocedure in te leiden als bedoeld in artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag.

Gelet op de bovenstaande overwegingen en op artikel 10 van Verordening (EG) nr. 659/1999 maant de Commissie de Slowaakse Republiek aan, haar binnen een maand na de datum van ontvangst van dit schrijven, alle bescheiden, inlichtingen en gegevens te verstrekken die noodzakelijk zijn om de verenigbaarheid van de steunmaatregel te beoordelen, in het bijzonder de voorwaarden van de overeenkomst tussen de luchthaven van Bratislava en luchtvaartmaatschappij Ryanair. Bij uitblijven van een reactie zal de Commissie een beslissing nemen aan de hand van de gegevens waarover zij beschikt. Zij verzoekt uw autoriteiten onverwijld een kopie van deze brief te doen toekomen aan de potentiële begunstigde van de steun.

De Commissie wijst de Slowaakse Republiek op de schorsende werking van artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag. Zij verwijst naar artikel 14 van Verordening (EG) nr. 659/1999, volgens hetwelk alle onrechtmatige steun van de begunstigde kan worden teruggevorderd.

Voorts deelt de Commissie de Slowaakse Republiek mee dat zij de belanghebbenden door de bekendmaking van dit schrijven en van een samenvatting ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* in kennis zal stellen. Tevens zal zij de belanghebbenden in de lidstaten van de EVA die partij zijn bij de EER-Overeenkomst door de bekendmaking van een mededeling in het EER-Supplement van het *Publicatieblad van de Europese Unie* in kennis stellen, alsmede de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA door haar een afschrift van dit schrijven toe te zenden. Alle bovengenoemde belanghebbenden zullen worden verzocht hun opmerkingen te maken binnen één maand vanaf de datum van deze bekendmaking.

TEKST VAN DE BRIEF

„1. Komisia oznamuje Slovenskej republike, že po preskúmaní informácií o uvedenom opatrení, ktoré poskytli slovenské orgány, sa rozhodla začať konanie stanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES.

2. Komisia ukladá Slovenskej republike, aby poskytla informácie, o ktoré Komisia požiadala listom z 9. januára 2007, na ktorý, napriek upomienke zo 6. júna 2007, nedostala uspokojivú odpoveď.

1. POSTUP

3. Komisia dostala listom z 11. decembra 2006, ktorý zaevidovala 13. decembra 2006, sťažnosť na údajnú nezákonnú

štátnu pomoc, ktorú poskytla Slovenská republika írskej leteckej spoločnosti Ryanair. Sťažnosť bola pôvodne zaevidovaná pod referenčným označením CP22/2007.

4. Komisia požiadala listom z 9. januára 2007 o objasnenia údajnej nezákonnej pomoci, najmä pokiaľ ide o podmienky zmluvy v súvislosti s poplatkami za poskytovanie letiskových služieb uzatvorenej medzi bratislavským letiskom a spoločnosťou Ryanair (ďalej len ‚zmluva‘). Slovenské orgány listom z 3. januára 2007, ktorý Komisia zaevidovala 9. januára 2007, odmietli Komisii poskytnúť podmienky zmluvy.
5. Komisia zaslala listom zo 6. júna 2007 slovenským orgánom upomienku, pričom upriamila ich pozornosť na ustanovenia článku 10 ods. 3 (príkaz na poskytnutie informácie) a na ustanovenia článku 6 ods. 1 (konanie vo veci formálneho zisťovania) nariadenia (ES) č. 659/1999 ⁽¹⁰⁾.
6. Slovenské orgány listom z 3. júla 2007 požiadali o predĺženie mesačnej lehoty na odpoveď do 15. augusta 2007. Komisia listom z 12. júla 2007 s predĺžením lehoty súhlasila.
7. Slovenské orgány listom zo 17. augusta 2007, ktorý Komisia zaevidovala 21. augusta 2007, potvrdili svoje odmietnutie poskytnúť požadované informácie na základe toho, že Ryanair nesúhlasí so sprístupnením obsahu zmluvy. Slovenské orgány zároveň informovali, že ‚vyvíjajú ďalšie úsilie o bezodkladné zabezpečenie ... informácií‘. Komisia dosiaľ žiadne informácie nedostala.

2. OPIS OPATRENIA

2.1. Úvod

8. Na základe informácií, ktoré predložil sťažovateľ a ktoré uviedli médiá ⁽¹¹⁾, bratislavské letisko poskytlo spoločnosti Ryanair na základe uvedenej zmluvy zníženie letiskových poplatkov na nové plánované a existujúce destinácie. Zmluva bola uzatvorená v decembri 2005 a platí do roku 2016.

2.2. Informácie o bratislavskom letisku

9. Bratislavské letisko je hlavným medzinárodným letiskom Slovenskej republiky. V roku 2006 letisko vybavilo 1 937 642 cestujúcich.
10. Prevádzkuje ho akciová spoločnosť Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (ďalej len ‚BTS‘ alebo ‚letisko‘). Akcionári BTS sú:
  - Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (34 %),

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽¹¹⁾ ETREND, 31. marec 2006, <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu; Pravda.sk>.

- Fond národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „Fond národného majetku“) (66 %).
11. Fond národného majetku je právnickou osobou a bol zriadený v roku 1991 zákonom Slovenskej národnej rady č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky⁽¹²⁾. Účelom jeho existencie a jeho hlavnou činnosťou je prevod štátneho majetku určeného na privatizáciu na neštátne subjekty.
12. Fond je pod priamym dohľadom Národnej rady Slovenskej republiky, ktorej sa predkladá na schválenie rozpočet Fondu spolu s návrhmi na použitie majetku Fondu v zmysle par. 28 ods. 3 písm. b) zákona, ročná účtovná závierka a výročná správa o činnosti Fondu⁽¹³⁾.
13. Proces plánovanej privatizácie letiska sa neukončil. Konzorcium TwoOne pozostávajúce zo subjektov Flughafen Wien AG (prevádzkovateľ viedenského letiska Schwechat), Austrian Raiffeisen Zentralbank a slovenskej skupiny Penta Investments podnikajúcej v oblasti private equity zvíťazilo vo februári 2006 vo výberovom ponukovom konaní na 66-percentný podiel prevádzkovateľa letiska. Transakcia však v polovici augusta 2006 nezískala súhlas Protimonopolného úradu Slovenskej republiky s odôvodnením, že by sa tým vytvoril regionálny monopol a negatívne by to ovplyvnilo ceny a kvalitu služieb na letisku.
14. Za posledné tri roky sa objem cestujúcich na letisku zvýšil o 400 %. Očakáva sa, že za rok 2007 tento počet vzrastie o 20 %. Z týchto dôvodov letisko plánuje rozvoj svojej infraštruktúry s cieľom reagovať na zvýšenie prepravy.
15. Kým projektová štúdia o „rozšírení kapacity bratislavského letiska s prihliadnutím na zákony a iné právne predpisy Európskej únie, ako aj na zvýšené bezpečnostné požiadavky Európskej únie“ bola spolufinancovaná z grantu TEN-T⁽¹⁴⁾, v súčasnosti nie je jasné, z akých zdrojov sa táto plánovaná investícia do infraštruktúry bude financovať.
- 2.3. Podmienky zmluvy medzi letiskom a spoločnosťou Ryanair**
- 2.3.1. *Informácie, ktoré poskytl sťažovateľ a médiá*
16. Na základe informácií, ktoré poskytol sťažovateľ a ktoré uverejnili médiá⁽¹⁵⁾, letisko poskytuje spoločnosti Ryanair všetky letiskové služby za cenu v jednom „balíku“. Táto cena údajne zahŕňa vybavenie lietadla (handling) a súvisiace služby, použitie letiska cestujúcimi, služby na vybavovacej ploche, riadenie uloženia nákladu, komunikáciu a letové činnosti, podporné služby, terminálové a infraštruktúrne služby, za ktoré musí Ryanair platiť „odplatu za služby“.
17. Výška odplaty za služby sa údajne líši v závislosti od toho, či letecká spoločnosť prevádzkuje novú plánovanú destináciu alebo existujúcu destináciu. Na základe informácií, ktoré má Komisia, sa zmluva vo vymedzení pojmu nová plánovaná destinácia odvoláva na letisko, a nie na mesto (t. j. let na letisko, na ktoré predtým nelietal iný dopravca, sa bude posudzovať ako nová plánovaná destinácia, a to aj v prípade, ak iný dopravca už prevádzkuje lety do toho istého mesta, ale na iné letisko).
18. Uplatňované odplaty sú údajne výrazne nižšie ako v sadzobníku odplát uverejnenom v leteckej informačnej príručke (ďalej len „AIP“). Sťažovateľ poskytol Komisii sadzobník odplát uverejnený v AIP a platný od decembra 2005⁽¹⁶⁾:
- odplata za pristátie: 425 SKK (približne 11,20 EUR) na tonu (maximálna vzletová hmotnosť – MTOM),
  - odplata za parkovanie lietadiel: 9 SKK (približne 0,237 EUR) na tonu na hodinu,
  - odplata za použitie letiska cestujúcimi: 490 SKK (približne 12,90 EUR) na cestujúceho,
  - odplata za približovacie riadenie a riadenie letovej prevádzky: 230 SKK (približne 6,07 EUR) na tonu.
19. Ak by sa spoločnosti Ryanair vyrubili odplaty podľa AIP, musela by letisku platiť tieto odplaty⁽¹⁷⁾ na jednu obrátku lietadla:
- odplata za pristátie: 780 EUR,
  - odplata za použitie letiska cestujúcimi: 2 030 EUR,
  - odplaty za pozemnú obsluhu sa riadia samostatnou zmluvou medzi letiskom a leteckou spoločnosťou. Veľmi konkurencieschopný poplatok za handling predstavuje podľa sťažovateľa sumu približne 250 EUR za jedno lietadlo.
20. Celková suma odplát, ktoré by Ryanair musel zaplatiť, by predstavovala približne 3 060 EUR na jednu obrátku lietadla.
21. Podľa sťažovateľa však zmluva údajne poskytuje výrazné zníženie odplát – s daným percentuálnym využitím kapacity lietadla (157 cestujúcich) Ryanair platí letisku celkový poplatok [...] (*) EUR na jedného cestujúceho [...] EUR/157 (odlet + prílet)⁽¹⁸⁾ na novej plánovanej destinácii.
22. Podľa sťažovateľa sa bude táto odplata za služby uplatňovať počas prvých 12 mesiacov trvania zmluvy. Za každý nasledujúci rok sa odplata za služby pre nové plánované destinácie zvýši o [...] EUR. Po prvých šiestich rokoch trvania zmluvy sa odplata za služby platná pre nové plánované destinácie bude rovná odplate za služby platnej pre existujúce destinácie. Odplata za služby pre existujúce destinácie predstavuje údajne [...] EUR/na jeden Boeing 737-800 (odlet + prílet).

⁽¹²⁾ Podrobné informácie o FNM sa nachádzajú na stránke: <http://www.natfund.gov.sk/>

⁽¹³⁾ Výročná správa za rok 2006 je uverejnená na stránke: <http://www.natfund.gov.sk/index.html>

⁽¹⁴⁾ Projekt 2004-SK-92801. Celkové náklady 2,2 milióna EUR, grant TEN-T 1,1 milióna EUR.

⁽¹⁵⁾ <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu>

⁽¹⁶⁾ Odplata za pristátie, odplata za parkovanie lietadiel a odplata za použitie letiska cestujúcimi sa platí letisku. Odplaty za približovacie a letiskové riadenie vyberajú Letové prevádzkové služby Slovenskej republiky.

⁽¹⁷⁾ Dôverné obchodné tajomstvo. Pri výpočtoch sa použil príklad lietadla Boeing 737-800 so 189 sedadlami, MTOM – 69,9 s percentuálnym využitím kapacity lietadla 83 %.

(*) Dôverné informácie.

⁽¹⁸⁾ Odlet + prílet.

23. Celkové zľavy poskytnuté spoločnosti Ryanair v porovnaní s odplatami podľa AIP počas prvého roku platnosti zmluvy potom predstavujú:

- [...] EUR na jeden let (t. j. zľava 48 %) pre nové plánované destinácie, a
- [...] EUR na jeden let (t. j. zľava 31 %) pre existujúce destinácie.

24. Táto zľava nezahŕňa výhody vyplývajúce z toho, že odplata za parkovanie lietadla je zahrnutá v dohodnutej odplate za služby. Prípadné zavedenie nových odplát v budúcnosti, ktoré by Ryanair nemusel platiť, by ešte viac zväčšili rozdiel medzi zľavnenou sadzbou a sadzbou podľa AIP.

2.3.2. Informácie uverejnené na internetovej stránke spoločnosti Ryanair

25. Na základe informácií uverejnených na internetovej stránke (www.ryanair.com) sa ukazuje, že Ryanair vyberá od všetkých cestujúcich s odletom z Bratislavy tieto poplatky:

- 13,74 EUR letiskové poplatky,
- 5 EUR poplatok za použitie letiska cestujúcimi,
- 5,79 EUR poistenie a poplatok za invalidný vozík.

26. Poplatky sú totožné pre všetkých deväť destinácií, ktoré Ryanair v súčasnosti prevádzkuje do/z Bratislavy – Štokholm (Skavsta), Miláno, Londýn (Stansted), Gerona, Hahn, East Midlands, Dublin, Bristol a Brémy.

2.3.3. Pripomienky slovenských orgánov

27. Slovenské orgány pripúšťajú, že zmluva medzi letiskom a spoločnosťou Ryanair existuje. Odmietajú však poskytnúť Komisii podmienky zmluvy.

28. Po prvé, slovenské orgány argumentujú, že väčšinový akcionár, Fond, nie je orgánom štátnej správy. Po druhé, argumentujú, že zmluva obsahuje dojednania zmluvných strán, podľa ktorých celý obsah zmluvy je prísne dôverný a nemôžu bez súhlasu spoločností BTS a Ryanair detailne odpovedať na otázku týkajúcu sa konkretizácie poplatkov⁽¹⁹⁾. Vo svojom liste zo 17. augusta 2007 objasnili, že podmienky zmluvy nemožno poskytnúť vzhľadom na stanovisko spoločnosti Ryanair, ktorá nesúhlasí so sprístupnením obsahu zmluvy vzhľadom na jej dôvernosť.

29. Z týchto dôvodov slovenské orgány odmietli sprístupniť podmienky zmluvy a uvádzajú, že ministerstvu ako akcionárovi spoločnosti BTS, nie je známe, že by leteckej spoločnosti Ryanair bola v porovnaní s jej konkurentmi poskytnutá značná zľava pri letiskových poplatkoch na nové plánované a existujúce destinácie pre spoje na bratislavské letisko a z bratislavského letiska⁽²⁰⁾.

30. Slovenské orgány argumentujú, že BTS sa ako prevádzkovateľ letiska správa ako každý iný podnikateľ na trhu, t. j. odplaty za služby poskytované leteckým prepravcom na letisku určuje vo vzťahu ku každému leteckému prepravcovi individuálne na základe negociácie, t. j. dohodou strán a v súlade so svojou obchodnou politikou. V súvislosti s týmito odplatami nevykonáva ministerstvo, ako menšinový akcionár prevádzkovateľa letiska, voči prevádzkovateľovi letiska žiadnu priamu ani nepriamu regulačnú kompetenciu

z pozície verejnej authority. Domnievajú sa, že poskytovanie zliav vo všeobecnosti je vo vzťahu k všetkým leteckým spoločnostiam bežnou praktikou, keďže zľavy „motivujú leteckých prepravcov na letisko privádzať vyšší objem pasažierov, čím umožňujú prevádzkovateľovi letiska – BTS, generovať vyššie príjmy, a to jednak z odplát za služby poskytované leteckým prepravcom a jednak z iných komerčných činností BTS na letisku nesúvisiacich s leteckou prepravou a smerujúcich k zatraktívneniu letiska pre cestujúcich, t. j. podpora činností leteckých prepravcov prináša priamo podporu pre rozvoj samotného letiska“.

31. Slovenské orgány argumentujú, že letecká informačná príručka AIP, ktorú vydávajú Letové prevádzkové služby Slovenskej republiky, nemá v tejto súvislosti povahu všeobecne záväzného právneho predpisu, a preto nie je pre BTS záväzná a môže mať len odporúčajúci charakter.

32. Avšak slovenské orgány tiež uvádzajú, že ministerstvo ako akcionár BTS očakáva prínos zo zmluvy v nasledovnom:

- časovou obmedzenou podporou otvorenia poskytovaniu služieb na nových trasách alebo nových termínov odletov sa umožní zvýšenie počtu cestujúcich prepravených z letiska, zvýšenie počtu cestujúcich na letisku bude mať pozitívny dopad na ziskovosť BTS a tým na celkový ekonomický rozvoj letiska,
- podpora rozvoja konkurencieschopnej a kvalitnej leteckej dopravy na nových destináciách, ktoré pri ich zavedení nie sú ziskové, avšak sú kľúčové z hľadiska ich dôležitosti dostupnosti pre verejnosť. Tieto je potrebné zabezpečiť dostatočnou mierou stability, kontinuity a pravidelnosti, čo zmluva umožňuje. Tieto letecké spojenia sú podľa akcionára – ministerstva dôležité z hľadiska ekonomického rozvoja regiónu a možného prílevu investícií a iných sekundárnych a terciárnych ekonomických efektov, v čom vidí ďalší prínos zmluvy⁽²⁰⁾.

33. Ministerstvo neočakáva, že by zmluva mala akýkoľvek dosah na prevádzku iných leteckých prepravcov na letisku.

3. POSÚDENIE

3.1. Existencia pomoci

34. V zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES „pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.

35. Kritériá ustanovené v článku 87 ods. 1 sú kumulatívne. Preto na určenie toho, či oznámené opatrenia predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, musia byť splnené všetky nasledujúce podmienky. Konkrétne, finančná podpora:

- je udeľovaná štátom alebo prostredníctvom štátnych zdrojov,
- uprednostňuje určité podniky alebo výrobu určitých tovarov,

⁽¹⁹⁾ List z 9. marca 2007.

⁽²⁰⁾ Tamtiež.

- narúša alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže, a
- ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

3.1.1. Štátne zdroje

36. Pojem štátna pomoc sa vzťahuje na každú výhodu, ktorá sa udeľuje priamo či nepriamo, je financovaná zo štátnych zdrojov, udeľuje ju samotný štát alebo akýkoľvek sprostredkovateľský subjekt konajúci na základe právomocí, ktoré mu boli zverené.
37. Po prvé, slovenské orgány argumentujú, že FNM nie je orgánom štátnej správy a že Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií je iba menšinovým akcionárom BTS. Zastávajú preto názor, že orgány štátnej správy nie sú priamo zainteresované na zmluvách uzavieraných medzi BTS a leteckými prepravcami⁽²¹⁾.
38. Súdny dvor však uviedol, že existencia pravidiel zabezpečujúcich, že verejný orgán zostáva nezávislý od iných orgánov, nespochybňuje samotnú zásadu verejného charakteru tohto orgánu. Právne predpisy Spoločenstva nepripúšťajú, aby samotný fakt vytvorenia samostatných inštitúcií poverených pridelovaním pomoci umožňoval obchádzanie pravidiel štátnej pomoci⁽²²⁾.
39. V súvislosti s charakterom činností Fondu (ktorý vlastní 66 % podiel v BTS) Komisia podotýka, že:
- Fond, ktorý je väčšinovým akcionárom BTS, bol zriadený zákonom Národnej rady Slovenskej republiky,
  - Národná rada Slovenskej republiky schvaľuje rozpočet Fondu,
  - prezident, viceprezident a ďalší siedmi členovia prezídia (hlavný orgán Fondu) sú menovaní, na návrh vlády Slovenskej republiky alebo výboru Národnej rady Slovenskej republiky, Národnou radou Slovenskej republiky,
  - členov dozornej rady Fondu taktiež vymenúva Národná rada Slovenskej republiky⁽²³⁾,
  - ako sa uvádza v jeho štatúte, existuje vzájomná súčinnosť Fondu, ministerstva, zakladateľov a vlády pri výkone jeho funkcie zakladateľa obchodných spoločností založených podľa rozhodnutí o privatizácii a pri výkone jeho ďalších činností⁽²⁴⁾.
40. Dá sa preto vyvodiť, že Fond má verejnú povahu a jeho zdroje je možné považovať za verejné zdroje.
41. Po druhé, slovenské orgány argumentujú, že letisko nie je prevádzkované orgánom štátnej správy, ale akciovou spoločnosťou BTS a.s. konajúcou podľa obchodného zákonníka.
42. V rozsudku v prípade Stardust Marine Súdny dvor uviedol, že: 'samotný fakt, že verejný podnik bol zriadený vo forme kapitálovej spoločnosti v zmysle súkromného práva, sa

nemôže, so zreteľom na autonómiu, ktorú by mu táto právna forma mohla zverovať, považovať za dostatočný na to, aby sa vylúčila možnosť, že opatrenie pomoci, ktoré takáto spoločnosť prijme, by bolo pripísateľné štátu'⁽²⁵⁾.

43. Avšak .... samotný fakt, že verejný podnik je pod kontrolou štátu, nepostačuje na to, aby sa opatrenia, ktoré tento podnik prijíma, ako napríklad predmetné opatrenia finančnej pomoci, pripisovali štátu. Je tiež potrebné preskúmať, či sa verejné orgány majú považovať za zaangažované akýmkoľvek spôsobom do schvaľovania týchto opatrení ...'⁽²⁶⁾.
44. Súdny dvor uviedol, že: 'pripísateľnosť opatrenia pomoci, ktoré prijal verejný podnik, štátu, možno dedukovať zo súboru ukazovateľov vyplývajúcich z okolností prípadu a z kontextu, v ktorom sa dané opatrenie prijalo', ako napríklad:

jeho začlenenie do štruktúr verejnej správy, charakter jeho činností a ich vykonávanie na trhu v bežných podmienkach hospodárskej súťaže so súkromnými prevádzkovateľmi, právny štatút podniku (v zmysle jeho podliehania verejnému právu alebo súkromnému právu obchodných spoločností), intenzita dohľadu verejných orgánov nad riadením podniku, alebo akýkoľvek iný ukazovateľ, ktorý by v konkrétnom prípade poukazoval na zaangažovanie verejných orgánov alebo nepravdepodobnosť ich nezaangažovania do prijímania opatrenia, aj so zreteľom na jeho rozsah, obsah alebo podmienky, ktoré obsahuje'⁽²⁷⁾.

45. Pokiaľ ide o činnosť samotnej BTS, Komisia podotýka, že 22. októbra 2007 akcionári BTS vymenovali na návrh Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky nového predsedu predstavenstva BTS. V tlačovej správe uverejnenej na internetovej stránke letiska sa uvádza, že⁽²⁸⁾:

'Cieľom týchto zmien je najmä zvýšiť priechodnosť kľúčových rozhodnutí akcionárov – Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (MDPT) a Fondu národného majetku SR (FNM) – ako i oddeliť riadenie bežnej prevádzky letiska od riadenia rozvojových procesov'.

46. Pokiaľ ide vo všeobecnosti o prevádzku letiska, sú to činnosti, ktoré zohrávajú základnú úlohu vo viacerých politikách: v dopravnej politike, politike regionálneho alebo celoštátneho hospodárskeho rozvoja či politike územného plánovania. Verejné orgány vo všeobecnosti 'nechýbajú', keď manažér letiska prijíma rozhodnutia, ktoré určujú dlhodobý rozvoj takejto infraštruktúry.

47. Na základe týchto skutočností sa zdá, že štát je schopný kontrolovať činnosť BTS. V tomto štádiu preto Komisia nemôže vylúčiť, že rozhodnutie týkajúce sa uzavretia uvedenej zmluvy je pripísateľné verejným orgánom a predstavuje štátne zdroje.

⁽²¹⁾ List z 9. marca 2007.

⁽²²⁾ Rozsudok súdu z 12. decembra 1996, T-358/94, Air France/Komisia, Zb. s. II-2109, ods. 62.

⁽²³⁾ <http://www.natfund.gov.sk/>

⁽²⁴⁾ Zákon č. 92/1991, par. 27 ods. 4.

⁽²⁵⁾ Rozsudok súdu zo 16. mája 2002, C-482/99, Francúzsko/Komisia, Zb. 2002, s. I-04397, ods. 57.

⁽²⁶⁾ Tamtiež, ods. 52.

⁽²⁷⁾ Tamtiež, ods. 55 a 56.

⁽²⁸⁾ <http://www.airportbratislava.sk/63/44.html>

3.1.2. *Selektívna ekonomická výhoda*

48. V tomto prípade nie je verejné financovanie všeobecným opatrením, keďže je nasmerované jedinému podniku – leteckej spoločnosti Ryanair. Iné letecké spoločnosti prevádzkujúce lety z bratislavského letiska a na bratislavské letisko podľa všetkého nemajú tie isté podmienky.
49. Slovenské orgány argumentujú, že BTS „sa správa ako každý iný podnikateľ na trhu, t. j. odplaty za služby poskytované leteckým prepravcom na letisku určuje vo vzťahu ku každému leteckému prepravcovi individuálne na základe negóciácie, t. j. dohodou strán a v súlade so svojou obchodnou politikou“⁽²⁹⁾.
50. Komisia preto musí preskúmať, či v tomto konkrétnom prípade bolo správanie BTS a.s. správaním subjektu verejného sektora, alebo správaním investora v trhovej ekonomike.

Zásada investora v trhovom hospodárstve

51. Súdny dvor uviedol vo svojom rozsudku, že: „V tejto súvislosti by sa malo zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry môžu investície verejných orgánov do kapitálu podnikov, nech majú akúkoľvek podobu, predstavovať štátnu pomoc, pokiaľ sú splnené podmienky stanovené v článku 87 (predtým článok 92)“⁽³⁰⁾.
52. V tom istom rozsudku Súdny dvor uviedol, že „S cieľom určiť, či majú takéto opatrenia povahu štátnej pomoci, je potrebné posúdiť, či by za podobných okolností súkromný investor, ktorý má veľkosť porovnateľnú s veľkosťou orgánov spravujúcich verejný sektor, mohol poskytnúť kapitál v tejto výške“. Súdny dvor dodal, že: „Je potrebné dodať, že hoci správanie súkromného investora, s ktorým treba porovnať intervenciu verejného investora sledujúceho ciele hospodárskej politiky, nemusí zodpovedať správaniu bežného investora, ktorý umiestňuje svoj kapitál s cieľom realizácie zisku v pomerne krátkom čase, musí zodpovedať aspoň správaniu súkromnej holdingovej spoločnosti alebo súkromnej skupiny podnikov, ktorá sleduje štruktúrálne politiky, či už všeobecnú alebo sektorovú, a riadi sa perspektívou rentability z dlhodobého hľadiska“⁽³¹⁾.
53. Komisia preto musí preskúmať, či sa v tomto danom prípade správanie bratislavského letiska riadilo perspektívou rentability a či výhoda, ktorú údajne spoločnosť Ryanair využíva, predstavuje výhodu, ktorú by za normálnych trhových podmienok nemohla využívať.
54. Zdá sa, že zmluva bola uzavretá v čase privatizácie letiska, a to údajne v posledný deň lehoty na predkladanie ponúk. Úspešní uchádzači informovali médiá, že neboli o zmluve informovaní⁽³²⁾. Z uvedeného dôvodu počas prípravy svojich ponúk na privatizáciu nezohľadnili vo svojich podnikateľských plánoch záväzky vyplývajúce zo zmluvy.

55. V ročnej správe z roku 2006 uverejnenej na internetovej stránke letiska sa okrem toho uvádza, že:

„Manažment spoločnosti v období pred ukončením zmluvy o predaji akcií dlhodobo neriešil závažné dopady vyplývajúce zo zmlúv s leteckými spoločnosťami (SkyEurope) a uzatváral nové zmluvy (Ryanair) bez náležitého rozboru služieb, alebo posúdenia ich postavenia z hľadiska súťaže“⁽³³⁾.

56. Slovenské médiá okrem toho informovali, že Ryanair zaujal veľmi negatívny postoj k privatizácii letiska⁽³⁴⁾. Niektoré médiá údajne spájali tento negatívny postoj spoločnosti Ryanair k privatizácii s jeho zmluvou s letiskom. Existujú náznaky, že uzavretie zmluvy bolo možné iba s letiskom v štátnom vlastníctve a nebolo by možné, keby bolo letisko v súkromnom vlastníctve.
57. Samotné slovenské orgány uvádzajú hľadisko „ekonomického rozvoja regiónu a možného prílevu investícií a „iných sekundárnych a terciárnych ekonomických efektov“ ako jednu z výhod plynúcich zo zmluvy (pozri odsek 32 rozhodnutia).
58. Komisia preto pochybuje o tom, či sa správanie BTS riadilo perspektívami rentability. Nemožno tak vylúčiť, že uzavretím zmluvy bola spoločnosti Ryanair poskytnutá výhoda, ktorú by za normálnych trhových podmienok nemohla využívať.

3.1.3. *Vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi*

59. Ak pomoc, ktorú poskytne členský štát podniku, posilní jeho postavenie v porovnaní s ostatnými podnikmi konkurujúcimi si v obchodovaní v rámci Spoločenstva, takéto podniky sa musia považovať za podniky ovplyvnené touto pomocou. Podľa ustálenej judikatúry⁽³⁵⁾ na to, aby opatrenie narušilo hospodársku súťaž, stačí, aby príjemca pomoci súťažil s inými podnikmi na trhoch, ktoré sú otvorené hospodárskej súťaži⁽³⁶⁾.
60. Súbor liberalizačných opatrení známy ako „tretí balík“, ktorý je v platnosti od roku 1993, umožnil všetkým leteckým dopravcom s licenciou Spoločenstva, aby mali od apríla 1997 prístup na vnútorný trh Spoločenstva bez akýchkoľvek obmedzení vrátane tarifných⁽³⁷⁾.

⁽³³⁾ <http://www.airportbratislava.sk/files/docs/VS%20BTS%202006.pdf>

⁽³⁴⁾ http://www.tvojepeňazie.sk/urad-neodsuhlasi-predaj-letisk-dmm-/sk_pludia.asp?c=A060813_194625_sk_pludia_p04

⁽³⁵⁾ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. apríla 1998 vo veci T-214/95 Het Vlaamse Gewest/Komisia, Zb. 1998, s. II-717.

⁽³⁶⁾ V usmerneniach z roku 2005 Komisia uznala, že verejné financie poskytnuté letisku sa môžu použiť na udržanie letiskových poplatkov na umelo nízkej úrovni s cieľom zatraktívniť dopravu a môžu výrazne narušiť hospodársku súťaž (odsek 38).

⁽³⁷⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2407/92 z 23. júla 1992 o licenciách leteckých dopravcov (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 1), nariadenie Rady (EHS) č. 2408/92 z 23. júla 1992 o prístupe leteckých dopravcov Spoločenstva k letovým trasám v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 8) a nariadenie Rady (EHS) č. 2409/92 z 23. júla 1992 o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 15).

⁽²⁹⁾ List zo 7. marca 2007.

⁽³⁰⁾ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. marca 2003 v spojených veciach T-228/99 a T-233/99 Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen/Komisia Európskych spoločenstiev, C-305/89, ods. 18.

⁽³¹⁾ Tamtiež, ods. 19 – 20.

⁽³²⁾ <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu>

61. Komisia uviedla v usmerneniach z roku 2005, že „Finančná pomoc vyplatená na začatie činnosti poskytuje ... leteckej spoločnosti výhody, a môže mať teda za následok porušenie rovnováhy medzi spoločnosťami, pretože príjemcovi pomoci umožňuje znížiť jeho prevádzkové náklady. Pomoc rovnako môže nepriamo narušiť hospodársku súťaž medzi letiskami tým, že podporuje rozvoj určitých letísk a prípadne tým, že nabáda určitú spoločnosť »premiestniť sa« z jedného letiska na druhé letisko a premiestniť linku z letiska Spoločenstva na regionálne letisko. V takomto prípade predstavuje daná pomoc obvykle štátnu pomoc a musí byť oznámená Komisii“ (odseky 77 a 78).
62. Je preto pravdepodobné, že dané opatrenie má vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi.

3.1.4. Záver

63. Komisia vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a vzhľadom na to, že jej slovenské orgány neposkytli podmienky zmluvy, ani podrobné informácie o okolnostiach, za ktorých sa obchod uzatvoril, usúdila na základe informácií, ktoré má k dispozícii, že spoločnosť Ryanair bola zvýhodnená štátnou pomocou v podobe zliav na letiskových poplatkoch, ktoré by jej za normálnych trhových podmienok neboli poskytnuté.
64. Pokiaľ slovenské orgány neposkytnú ekonomické zdôvodnenie zmluvy alebo akékoľvek iné informácie, ktoré by vylučovali poskytnutie takejto pomoci spoločnosti Ryanair, Komisia musí posúdiť opatrenie s cieľom určiť, či je zlučiteľné so spoločným trhom.

3.2. Právny základ hodnotenia

65. Komisia usudzuje, že článok 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES a Oznámenie Komisie týkajúce sa financovania letísk a štátnej pomoci na začatie činnosti pre letecké spoločnosti s odletom z regionálnych letísk (ďalej len „usmernenia z roku 2005“) ⁽³⁸⁾ tvoria právny základ pre posúdenie zlučiteľnosti daného opatrenia.

3.3. Zlučiteľnosť pomoci

3.3.1. Ciele pomoci na začatie činnosti

66. Malé letiská obvykle nemajú taký počet cestujúcich, ktorý je nutný na dosiahnutie kritického objemu a prahu ziskovosti.
67. Aj keď sa určitým regionálnym letiskám môže dariť celkom dobre, pokiaľ im letecké spoločnosti, ktoré plnia záväzok služby vo verejnom záujme, zabezpečujú dostatočný počet cestujúcich, alebo ak štátne orgány uplatňujú programy pomoci sociálnej povahy, letecké spoločnosti uprednostňujú overené a vhodne situované centrálné letiská, ktoré umožňujú rýchle spojenia, majú ustálenú základňu cestujúcich a na ktorých letecké spoločnosti disponujú prevádzkovými intervalmi, ktoré nechcú stratiť. Okrem toho letiskové a letové politiky a investície sústreďovali po dlhé roky dopravu do významných národných metropol.

68. Letecké spoločnosti preto často nie sú pripravené, aby bez náležitých stimulov riskovali otvorenie nových leteckých trás s odletom z neznámych a nevyskúšaných letísk. Z tohto dôvodu Komisia môže akceptovať, aby sa leteckým spoločnostiam za istých podmienok dočasne vyplácala verejná pomoc, ak ich táto pomoc motivuje otvoriť nové dopravné trasy alebo zaviesť nové termíny odletov z regionálnych letísk a prilákať väčší počet cestujúcich, čo by malo v stanovenom časovom horizonte umožniť dosiahnuť prah rentability. Komisia zabezpečí, aby takáto pomoc nezvýhodňovala veľké letiská, ktoré sú už z veľkej časti otvorené medzinárodnej doprave a hospodárskej súťaži (odseky 71 a 74 usmernení z roku 2005).
69. V usmerneniach o letectve z roku 2005 sa stanovuje súbor podmienok (v odseku 79), ktoré treba splniť, aby bola pomoc na začatie činnosti považovaná za zlučiteľnú so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c).

3.3.2. Podmienky posúdenia zlučiteľnosti

70. Vzhľadom na podmienky stanovené v odseku 79 usmernení z roku 2005 Komisia podotýka, že:

- a) príjemca pomoci je držiteľom platnej prevádzkovej licencie vydananej členským štátom v zmysle nariadenia Rady (EHS) č. 2407/92 o licenciách leteckých dopravcov ⁽³⁹⁾.

V danom prípade sa pomoc udelí leteckému prepravcovi (Ryanair), ktorý je držiteľom prevádzkovej licencie v súlade s vyššie uvedeným nariadením;

- b) pomoc sa vypláca na trasy spájajúce regionálne letisko kategórie C a D s iným letiskom Únie.

Podľa informácií, ktoré poskytli slovenské orgány, bolo v roku 2006 na letisku odbavených celkovo 1 937 642 cestujúcich. To by znamenalo, že letisko patrí do kategórie C na účely usmernení z roku 2005. Spojenia s inými letiskami EÚ ako také v zásade spĺňajú toto kritérium.

Komisia však nemá žiadne informácie o tom, či sa ostatné letiská na príslušných trasách nachádzajú v EÚ alebo mimo nej. Komisia preto vyzýva slovenské orgány, aby jej poskytli informácie o súčasných a plánovaných trasách z Bratislavy a do Bratislavy, ktoré prevádzkuje Ryanair;

- c) pomoc vyplatená leteckým spoločnostiam sa uplatňuje iba na spustenie nových dopravných ciest alebo nových termínov odletov. Pomoc nesmie mať za následok iba premiestnenie premávky cestujúcich z jednej linky na druhú alebo od jednej spoločnosti k druhej. Pomoc najmä nesmie spôsobiť presmerovanie premávky cestujúcich, ktoré nie je odôvodnené vzhľadom na frekvenciu a životaschopnosť existujúcich služieb s odletom z iného letiska v rovnakom meste, v rovnakej mestskej aglomerácii ⁽⁴⁰⁾ alebo v rovnakom letiskovom systéme ⁽⁴¹⁾, ktorý zabezpečuje dopravu do rovnakej alebo porovnateľnej destinácie za rovnakých podmienok.

⁽³⁹⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2407/92 z 23. júla 1992 o licenciách leteckých dopravcov (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992).

⁽⁴⁰⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2408/92 o prístupe leteckých dopravcov Spoločenstva k letovým trasám v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 8).

⁽⁴¹⁾ V zmysle článku 2 písm. m) nariadenia Rady (EHS) č. 2408/92 o prístupe leteckých dopravcov Spoločenstva k letovým trasám v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 8).

⁽³⁸⁾ Ú. v. EÚ C 312, 9.12.2005, s. 1.

V danom prípade sa ukazuje, že preferenčné letiskové poplatky sa údajne vzťahujú skôr na nové letisko ako na novú destináciu (pozri časť 2.3.1 tohto rozhodnutia Informácie, ktoré poskytli sťažovateľ a médiá).

Od slovenských orgánov sa požaduje, aby poskytli informácie o všetkých trasách prevádzkovaných spoločnosťou Ryanair spolu s podrobnými údajmi o tom, ktoré sa považujú za ‚nové destinácie‘ a ktoré sa považujú za ‚existujúce destinácie‘ na účely zmluvy s BTS. Taktiež sa od nich požaduje, aby poskytli zoznam trás prevádzkovaných inými leteckými spoločnosťami z Bratislavy a do Bratislavy;

- d) trasa, na ktorú sa poskytne pomoc, sa musí ukázať byť v dlhodobom horizonte životaschopná, teda musí pokryť minimálne svoje náklady a to bez verejného financovania. Pomoc na začatie činnosti preto musí byť zostupná a časovo obmedzená.

Zdá sa, že zľavy poskytnuté spoločnosti Ryanair na existujúce destinácie zostanú v platnosti po dobu desiatich rokov (čo zodpovedá trvaníu zmluvy). V prípade nových plánovaných destinácií sa plánuje každoročné zvyšovanie letiskových poplatkov s cieľom dosiahnuť úroveň letiskových poplatkov pre existujúce destinácie o šesť rokov (pozri časť 2.3.1 tohto rozhodnutia Informácie, ktoré poskytli sťažovateľ a médiá). Zľavy sú preto regresívne a majú obmedzené trvanie.

Slovenské orgány však neposkytli informácie o rentabilite trás.

Na základe uvedených skutočností Komisia pochybuje o tom, či je toto kritérium splnené;

- e) výška pomoci musí byť striktné spojená s dodatočnými nákladmi na začatie činnosti súvisiacimi s otvorením novej dopravnej cesty alebo nového termínu odletu, ktoré by prevádzkovateľ nemusel niesť za bežných prevádzkových podmienok.

Nezdá sa, že by údajné zľavy na letiskových poplatkoch súviseli s kompenzáciou dodatočných nákladov spojených s otvorením nových trás. Navyše sa ukazuje, že tieto zľavy sa uplatňujú aj na existujúce destinácie. Keďže Komisia nemá k dispozícii podmienky zmluvy, nemôže posúdiť, či je toto kritérium splnené;

- f) výška a trvanie pomoci: zostupná pomoc sa môže poskytovať najviac tri roky. Výška pomoci nesmie v žiadnom roku prekročiť 50 % celkových oprávnených nákladov v danom roku a za celé obdobie trvania pomoci nesmie v priemere prekročiť 30 % oprávnených nákladov. Výška pomoci nesmie v žiadnom roku prekročiť 50 % celkových oprávnených nákladov v danom roku a za celé obdobie trvania pomoci nesmie v priemere prekročiť 40 % oprávnených nákladov. Ak je pomoc skutočne poskytnutá na obdobie 5 rokov, môže sa počas prvých troch rokov udržať na úrovni 50 % celkových oprávnených nákladov.

V danom prípade bola zmluva údajne uzavretá na desať rokov. V prípade nových plánovaných destinácií sa zľavy

budú údajne znižovať s cieľom dosiahnuť úroveň poplatku pre existujúce destinácie v lehote šiestich rokov.

Keďže Komisia nemá k dispozícii podmienky zmluvy, nemôže posúdiť, či je kritérium maximálneho percentuálneho podielu a maximálneho trvania pomoci splnené.

„V každom prípade však obdobie poskytovania pomoci na začatie činnosti leteckej spoločnosti musí byť podstatne kratšie ako obdobie, pre ktoré sa táto spoločnosť zaväzuje vykonávať svoje aktivity s odletom z daného letiska.“

Zdá sa, že údajné zníženie letiskových poplatkov, ktoré je predmetom zmluvy, sa zhoduje s obdobím, na ktoré spoločnosť Ryanair uzavrela zmluvu. Ak sa to potvrdí, tak táto podmienka nebude splnená;

- g) vyplatenie pomoci musí byť spojené so skutočným rastom počtu prepravených cestujúcich. V snahe zachovať stimulačný charakter pomoci a zabrániť zmene limitov by napr. jednotková suma na cestujúceho mala klesať so skutočným rastom počtu prepravených cestujúcich.

V danom prípade sa ukazuje, že existuje prepojenie medzi zľavami poskytnutými spoločnosti Ryanair a počtom prepravených cestujúcich;

- h) nediskriminačné pridelovanie pomoci: každý verejný orgán, ktorý zvažuje poskytnúť podniku, prostredníctvom letiska alebo inak, pomoc na spustenie novej dopravnej cesty, musí svoj úmysel zverejniť s dostatočným časovým predstihom a s dostatočnou reklamou, aby sa všetkým zainteresovaným leteckým spoločnostiam umožnilo ponúknuť ich služby.

Nezdá sa, že by sa ktorémukoľvek inému leteckému prepravcovi ponúkli rovnaké poplatky alebo poskytli informácie o prebiehajúcom uzatváraní zmluvy;

- i) obchodný plán, ktorý dokazuje dlhodobú životaschopnosť trasy aj po ukončení pomoci, a analýza dosahu novej trasy na konkurenčné trasy pred udelením pomoci na začatie činnosti.

Slovenské orgány neposkytli Komisii podnikateľský plán, ktorý by preukazoval životaschopnosť predmetných trás. Slovenské orgány nepredložili žiadnu analýzu vykazujúcu dosah nových trás na konkurenčné trasy. Komisia preto musí skonštatovať, že toto kritérium nie je splnené;

- j) štáty dohliadajú na uverejnenie zoznamu dotovaných trás každý rok a pre každé letisko, pričom pre každú pomoc musí byť spresnený zdroj verejného financovania, príjemca pomoci, výška vyplatenej pomoci a počet cestujúcich, ktorých sa to týka.

Komisia nepreukázala, že informácie o údajnej štátnej pomoci plánovanej pre trasy z bratislavského letiska a na bratislavské letisko sú verejne dostupné;

k) odvolania: okrem odvolaní ustanovených smernicami nazývanými ‚verejné obstarávanie‘ 89/665/EHS a 92/13/EHS⁽⁴²⁾, v prípadoch, keď sa tieto smernice uplatňujú, je potrebné stanoviť mechanizmy odvolania sa na úrovni členských štátov na účely odstránenia akejkoľvek diskriminácie pri poskytovaní pomoci.

Týmto si dovoľujeme vyzvať slovenské orgány, aby poskytli Komisii informácie o odvolávacích postupoch platných v slovenskom právnom systéme, ktoré by mohli využiť tretie strany (iní leteckí prepravcovia), ktoré by chceli napadnúť zmluvu uzavretú medzi bratislavským letiskom a spoločnosťou Ryanair;

l) sankčné mechanizmy sa musia uplatňovať v prípadoch, keď dopravca nedodržiava záväzky, ktoré prijal voči letisku pri vyplácaní pomoci.

Komisii nie sú známe žiadne sankčné mechanizmy.

71. Komisia preto pochybuje o tom, či podmienky zlučiteľnosti stanovené v usmerneniach z roku 2005 boli v danom prípade splnené.

3.3.3. Záver

72. Na základe vyššie uvedeného posúdenia zlučiteľnosti Komisia pochybuje o tom, či možno opatrenie štátnej pomoci vyhlásiť za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES.

4. ROZHODNUTIE

Na základe uvedených skutočností sa Komisia rozhodla začať konanie ustanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES v súlade s článkom 6 nariadenia (ES) č. 659/1999.

V súlade s článkom 10 nariadenia (ES) č. 659/1999, Komisia nariaďuje Slovenskej republike, aby do jedného mesiaca od prijatia tohto listu predložila všetky dokumenty, informácie a údaje potrebné na posúdenie pomoci/opatrenia a najmä:

- podmienky zmluvy, ktorú bratislavské letisko uzavrelo s leteckým prepravcom Ryanair,
- štúdie, interné dokumenty alebo iné písomnosti, na základe ktorých sa dojednala zmluva so spoločnosťou Ryanair,
- podnikateľský plán letiska a všetky ostatné strategické dokumenty spolu s podnikateľskou stratégiou voči spoločnosti Ryanair,
- pravidlá/okolnosti, na základe ktorých sú/boli dojednané poplatky s inými leteckými spoločnosťami a politika, na základe ktorej sa uplatňovali poplatky na iné spoločnosti prevádzkujúce lety na bratislavské letisko a z bratislavského letiska (Air Slovakia, ČSA, Lufthansa, SkyEurope),
- akékoľvek existujúce zmluvy akcionárov medzi Fondom národného majetku a Slovenskou republikou týkajúce sa bratislavského letiska,
- informácie požadované v odseku 70 tohto rozhodnutia.

V opačnom prípade Komisia prijme rozhodnutie na základe informácií, ktoré má k dispozícii. Komisia vyzýva slovenské orgány, aby bezodkladne predložili kópiu tohto listu potenciálnemu príjemcovi pomoci.

Komisia si dovoľuje pripomenúť Slovenskej republike, že článok 88 ods. 3 Zmluvy o ES má odkladný účinok, a upozorňuje na článok 14 nariadenia (ES) č. 659/1999, ktorý stanovuje, že akúkoľvek neoprávnenú pomoc možno od príjemcu vymáhať.

Komisia upozorňuje Slovenskú republiku, že bude informovať zainteresované strany prostredníctvom uverejnenia tohto listu a jeho zmysluplného zhrnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Komisia bude tiež informovať zainteresované strany v krajinách EZVO, ktoré sú signatármi dohody o EHP, uverejnením oznamu v dodatku EHP k *Úradnému vestníku Európskej únie*, ako aj Dozorný orgán EZVO zaslaním kópie tohto listu. Všetky tieto zainteresované strany Komisia vyzve, aby predložili svoje pripomienky do jedného mesiaca od dátumu uverejnenia uvedených informácií."

⁽⁴²⁾ Smernica Rady 89/665/EHS z 21. decembra 1989 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa uplatňovania postupov preskúmania v rámci verejného obstarávania tovarov a prác (Ú. v. ES L 395, 30.12.1989, s. 33). Smernica Rady 92/13/EHS z 25. februára 1992, ktorou sa koordinujú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia o uplatňovaní právnych predpisov Spoločenstva, o postupoch verejného obstarávania subjektov pôsobiach vo vodnom, energetickom, dopravnom a telekomunikačnom sektore (Ú. v. ES L 76, 23.3.1992, s. 14).

Voorafgaande aanmelding van een concentratie
(Zaak COMP/M.5246 — Goldman Sachs/Leg en Westphalian Companies)
Zaak die in aanmerking komt voor de vereenvoudigde procedure

(Voor de EER relevante tekst)

(2008/C 173/08)

1. Op 1 juli 2008 ontving de Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽¹⁾ waarin is medegedeeld dat The Goldman Sachs Group Inc. („Goldman Sachs”, Verenigde Staten), in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van genoemde verordening de volledige zeggenschap verkrijgt over de onderneming Landesentwicklungsgesellschaft Nordrhein-Westfalen GmbH („LEG”, Duitsland) en de ondernemingen Ravensberger Heimstättengesellschaft mit beschränkter Haftung („Ravensberger”, Duitsland), Ruhr-Lippe Wohnungsgesellschaft mit beschränkter Haftung („Ruhr-Lippe”, Duitsland) en Wohnungsgesellschaft Münsterland mit beschränkter Haftung („Münsterland”, Duitsland) (tezamen, de „Westphalian Companies”) door de aankoop van aandelen.

2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:

- voor Goldman Sachs: investeringsbank, met name beleggingen in onroerende goederen;
- voor LEG: verhuur van woningen, beheer en ontwikkeling van commercieel en residentieel vastgoed;
- voor Westphalian Companies: verhuur van woningen.

3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 139/2004 kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden. Overeenkomstig de mededeling van de Commissie betreffende een vereenvoudigde procedure voor de behandeling van bepaalde concentraties krachtens Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽²⁾ moet worden opgemerkt dat deze zaak in aanmerking komt voor deze procedure.

4. De Commissie verzoekt belanghebbende derden haar hun eventuele opmerkingen ten aanzien van de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk 10 dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per fax ((32-2) 296 43 01 of 296 72 44) of per post, onder vermelding van referentienummer COMP/M.5246 — Goldman Sachs/Leg en Westphalian Companies, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie Fusiezaken
J-70
B-1049 Brussel

⁽¹⁾ PB L 24 van 29.1.2004, blz. 1.

⁽²⁾ PB C 56 van 5.3.2005, blz. 32.